

ชี้แจงประเด็นเพิ่มเติมจากการประชุมชี้แจง ระเบียบวิธีปฏิบัติงาน
โครงการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ. 2564
รุ่นที่ 1 และ รุ่นที่ 2 ระหว่างวันที่ 27-29 ม.ค. และ 3-5 ก.พ. 64

แบบสำรวจรายได้ของครัวเรือน (แบบ สศส.3)

ตอนที่ 1 ทำงานโดยได้รับค่าจ้างและเงินเดือน

- (1) รหัสรายการ IW04 กรณีมีงานให้ทำไม่สม่ำเสมอ และกรณีลาออกในรอบ 12 เดือนที่แล้ว ให้บันทึก
ระยะเวลาการทำงานอย่างไร

ตอบ ทั้ง 2 กรณีข้างต้น ให้นับระยะเวลาการทำงาน ดังตัวอย่างนี้

รหัสรายการ	รายการ	การบันทึก
IW04	ระยะเวลาในการทำงานแต่ละอาชีพ <i>กรณีที่ 1</i> มีงานให้ทำไม่สม่ำเสมอ เช่น เป็นคนงานของบริษัทรับขนของที่ท่าเรือ ตลอด 12 เดือน ช่วงที่ไม่มีเรือจะเป็นช่วง พักเพื่อรอขน	นับเวลาทั้งหมด รวมช่วงพักเพื่อรอขน (เช่น IW04 = 12)
	ระยะเวลาในการทำงานแต่ละอาชีพ <i>กรณีที่ 2</i> ลาออกในรอบ 12 เดือนที่แล้ว เช่น ลาออกเมื่อ 3 เดือนที่แล้ว	นับเฉพาะเวลาที่ทำงานจริงก่อนลาออก (เช่น IW04 = 09)

- (2) รหัสรายการ IW05 กรณีเป็นลูกจ้างกริดยางหรือตัดปาล์ม ให้บันทึกอย่างไร

ตอบ ให้บันทึกตามประเภทที่นายจ้างจ่ายค่าจ้างให้ เช่น

รหัสรายการ	รายการ	การบันทึก
IW05	แต่ละอาชีพได้รับค่าจ้างประเภทใด <i>กรณี</i> ให้กิโลกรัมละ 10 บาท	IW05 = 1 (รายกก.)
	แต่ละอาชีพได้รับค่าจ้างประเภทใด <i>กรณี</i> ให้เป็นส่วนแบ่ง 40% ของที่ขายได้	IW05 = 7 (ระบุกี่ %)
	แต่ละอาชีพได้รับค่าจ้างประเภทใด <i>กรณี</i> ให้เป็นเที่ยวขนส่ง	IW05 = 7 (ระบุเที่ยว)

- (3) รหัสรายการ IW06 ค่าจ้าง (ต่อหน่วย) รวมเงินประจำตำแหน่งด้วยหรือไม่

ตอบ **ไม่รวม** โดยเงินประจำตำแหน่งจะนำไปบันทึกใน ข้อ 9.2 และ 10.2

- (4) รหัสรายการ IW14 ประกันสังคมส่วนที่นายจ้างสมทบต้องบันทึกใน ข้อ 11 สวัสดิการต่าง ๆ จากการทำงาน
หรือไม่

ตอบ **ไม่ต้องบันทึก** เนื่องจากประกันสังคมที่นายจ้างสมทบไม่ใช้รายได้ของลูกจ้าง (แต่เป็นค่าใช้จ่าย
ของนายจ้าง)

- (5) รหัสรายการ IW14 ข้อ 11.2 กรณีเป็นที่พักที่นายจ้างจัดให้ ให้ประเมิน “มูลค่าตามสภาพบ้านและท้องถิ่น” อย่างไร

ตอบ ให้ประเมินราคาเช่าบ้านในท้องถิ่นที่มีลักษณะเหมือนกัน ในบริเวณหมู่บ้านหรือบริเวณใกล้เคียง ๆ กับที่ตั้งของบ้านเช่าหลังนั้น

- (6) เหตุใดการบันทึกรายได้ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) จึงแตกต่างกัน

ตอบ เนื่องจากลักษณะของการทำงานที่แตกต่างกัน ดังตัวอย่างนี้

อาชีพ	การบันทึกรายได้
กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน - มีเงินเดือนประจำ - ทำงานเป็นเวลา - อาจประกอบอาชีพอื่นร่วมด้วย	บันทึกในตอนที่ 1 ทำงานโดยได้รับค่าจ้างและเงินเดือน
อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) - ได้รับเป็นเงินสนับสนุนการทำงาน - ทำเป็นครั้งคราว - เป็นงานอาสาสมัคร	บันทึกในตอนที่ 4 รายได้จากแหล่งอื่น ๆ ที่ไม่ใช่จากการทำงาน (ข้อ 4.6 เงินช่วยเหลืออื่น ๆ จากรัฐและองค์กรต่าง ๆ)

ตอนที่ 2 การประกอบธุรกิจ อุตสาหกรรม หรือวิชาชีพที่ไม่ใช่การเกษตร

- (7) รหัสรายการ IB05 หากระยะเวลาในการประกอบธุรกิจ น้อยกว่า 1 เดือน ให้บันทึกอย่างไร

ตอบ ให้บันทึก “00” (ในแบบสอบถามยังเป็น “0” อยู่)

- (8) รหัสรายการ IB07 การประกอบธุรกิจฯ ที่มีจำนวนลูกจ้างไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับการค้าขายในช่วงเวลานั้น ๆ ให้บันทึกอย่างไร

ตอบ ให้บันทึกจำนวนลูกจ้าง ดังตัวอย่างนี้

รหัสรายการ	รายการ	การบันทึก
IB07	จำนวนลูกจ้างที่ต้องจ่ายค่าจ้าง เช่น ร้ายขายก๋วยเตี๋ยว - ปกติมีลูกจ้าง 4 คน - ช่วงเทศกาลจ้างเพิ่มเป็น 5 คน - ช่วงโควิด-19 ระบาดหนักลดเหลือ 3 คน	บันทึกจำนวนลูกจ้างตามช่วงเวลาปกติ (เช่น IB07= 04)

- (9) รหัสรายการ IB0902 กรณีใช้บ้านของตนเองขึ้นห้างประกอบธุรกิจ ให้บันทึกค่าเช่าสำนักงานอย่างไร

ตอบ ให้บันทึกค่าเช่าสำนักงานฯ ดังตัวอย่างนี้

รหัสรายการ	รายการ	การบันทึก
IB0902	ค่าเช่าสำนักงาน (ที่จ่ายจริง) กรณี เป็นบ้านตนเองและใช้บางส่วนทำ ธุรกิจ	ไม่ต้องบันทึก (แต่ให้ประเมินใส่ไว้ในวงเล็บบนเส้นประข้อ 7.2)

- (10) กรณีประกอบธุรกิจร้านก๋วยเตี๋ยว มีค่าถุงแกงและค่าโทรศัพท์ ให้บันทึกในข้อใด
ตอบ ให้บันทึกค่าใช้จ่าย ในการดำเนินการฯ ดังตัวอย่างนี้

รหัสรายการ	รายการ	การบันทึก
IB0901	ค่าวัตถุดิบ หรือวัตถุดิบสำเร็จรูปที่ใช้ในการผลิต	รวมค่าถุงแกง ยางรัดของ หรืออื่น ๆ (ที่ต้องใช้เป็นหลัก)
IB0903	ค่าไฟฟ้า น้ำ น้ำมัน แก๊ส ฯลฯ	รวมค่าโทรศัพท์
IB0907	ค่าภาษีของกิจการนี้ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ของกิจการ	รวมค่าถุงแกง ยางรัดของ หรืออื่น ๆ (ที่ไม่ได้ใช้เป็นหลัก)

- (11) รหัสรายการ IB0906 ค่าดอกเบี้ยเงินกู้ในการซื้อสินทรัพย์ถาวร ต้องนำมาบันทึกใน ข้อ7.6 หรือไม่
ตอบ **ไม่ต้องบันทึก** (ทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยของเงินกู้ในการซื้อสินทรัพย์ถาวร)

- (12) ประกอบธุรกิจร้านคาราโอเกะ และมีการส่งส่วย ให้บันทึกเงินที่จ่ายเป็นค่าส่วยในข้อใด
ตอบ ให้บันทึกค่าใช้จ่าย ในการดำเนินการฯ ดังตัวอย่างนี้

รหัสรายการ	รายการ	การบันทึก
IB0907	ค่าภาษีของกิจการนี้ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ของกิจการ	บันทึกค่าส่วย

- (13) กรณีรวมกลุ่มกันแล้วแบ่งค่าแรงกัน (ที่ไม่ใช่การเกษตร) ให้บันทึกอย่างไร
ตอบ ให้บันทึก ดังตัวอย่างนี้

รหัสรายการ	รายการ	การบันทึก
IB08	รายรับเบื้องต้น จากการขายสินค้าที่ผลิตได้ หรือสินค้าที่ซื้อมาเพื่อขาย หรือจากการทำงานส่วนตัว	บันทึกรายรับทั้งหมด ที่ยังไม่มีแบ่งส่วนแบ่งกัน
IB09	รวมค่าใช้จ่าย ในการดำเนินการ	บันทึกค่าใช้จ่ายทั้งหมด ที่ยังไม่มีแบ่งส่วนแบ่งกัน
IB11	สมาชิกผู้ประกอบกิจการนี้ได้รับส่วนแบ่งเท่าใด	บันทึกส่วนแบ่งที่สมาชิกผู้นั้นได้รับ คิดเป็นร้อยละเท่าใด

- (14) การพิจารณาสถานภาพการทำงานของลูกค้ากับทำธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง มีหลักเกณฑ์อย่างไร
(กรณีรับจ้างเย็บผ้าโหล และก่อสร้างรับเหมาค่าแรง ได้เฉพาะค่าแรง)

ตอบ “ลูกจ้าง” เป็นผู้มีสัญญาจ้างและทำงานเพื่อให้ได้รับค่าตอบแทน ซึ่งเป็นสัญญาที่ทำแล้วและยังคงมีผลต่อเนื่อง หรือมีการต่อสัญญากับนายจ้างคนเดิมบนพื้นฐานของความต่อเนื่อง

ส่วน “ทำธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง” เป็นผู้ประกอบธุรกิจส่วนตัว และไม่มีการจ้างลูกจ้างที่เป็นการจ้างบนพื้นฐานของความต่อเนื่องเพื่อมาทำงานให้ในระหว่างคาบเวลาอ้างอิง แต่สามารถจ้างลูกจ้างที่ไม่ใช่การจ้างงานอย่างต่อเนื่องได้ สรุปได้ ดังนี้

ประเภทของงาน	ลูกจ้าง	ทำธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง
งานทั่วไป	<ul style="list-style-type: none"> - ความเสี่ยงทางเศรษฐกิจต่ำ - อำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจต่ำ - เป็นการจ้างบนพื้นฐานของความต่อเนื่อง 	<ul style="list-style-type: none"> - ความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ - อำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจสูง - ไม่ได้เป็นการจ้างบนพื้นฐานของความต่อเนื่อง
รับจ้างเย็บผ้าโหล	<ul style="list-style-type: none"> - นายจ้างกำหนดราคาให้แล้ว - จัดเตรียมอุปกรณ์/เครื่องมือให้ - กำหนดตารางวันและเวลาทำงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - ต่อรองค่าแรงได้ - มีการลงทุนหรือเพิ่มมูลค่าสินค้า - รับงานหลายเจ้าได้ และสามารถปฏิเสธงานเจ้าใดก็ได้
ก่อสร้าง (รับเหมาค่าแรง)	<ul style="list-style-type: none"> - นายจ้างกำหนดค่าแรง - จัดหาเครื่องมือเพียงเล็กน้อย - ไม่สามารถจ้างลูกจ้างชั่วคราวมาช่วยทำงานได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ต่อรองค่าแรงได้ - จ้างลูกจ้างมาช่วยงานเป็นครั้งคราว - รับงานหลายเจ้าได้ และสามารถปฏิเสธงานเจ้าใดก็ได้

(ข้อสรุปจากทฤษฎีร่วมกับกลุ่มมาตรฐานสถิติ)

ตอนที่ 3 การประกอบการเกษตร

(15) การพิจารณาสถานภาพการทำงานของลูกจ้างกับทำธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง (การให้บริการทางการเกษตร) มีหลักเกณฑ์อย่างไร (กรณีรับจ้างกรีดยาง และรับจ้างหลายกิจกรรม)

ตอบ พิจารณาเช่นเดียวกันกับ ข้อ (14) โดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

ประเภทของงาน	ลูกจ้าง	ผู้ให้บริการทางการเกษตร
งานทั่วไป	<ul style="list-style-type: none"> - ความเสี่ยงทางเศรษฐกิจต่ำ - อำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจต่ำ - เป็นการจ้างบนพื้นฐานของความต่อเนื่อง 	<ul style="list-style-type: none"> - ความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ - อำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจสูง - ไม่ได้เป็นการจ้างบนพื้นฐานของความต่อเนื่อง
รับจ้างกรีดยาง	<ul style="list-style-type: none"> • เจ้าของสวนเป็นผู้ควบคุมการทำงาน - จัดเตรียมอุปกรณ์/เครื่องมือให้ - กำหนดตารางวันและเวลาทำงาน 	<ul style="list-style-type: none"> • มีอิสระในการทำงาน - จัดหาอุปกรณ์/เครื่องมือเอง - เลือกวันทำงานและวันหยุดได้
รับจ้างหลายกิจกรรม - ตัดอ้อย/ข้าวโพด - ตัดอ้อย/ข้าว		<ul style="list-style-type: none"> • มีอิสระในการทำงาน - เลือกได้ว่าจะไปรับจ้างตัดอะไร - มีอุปกรณ์/เครื่องมือเป็นของตัวเอง (เช่น รถตัดอ้อย รถเกี่ยวข้าว)

(ข้อสรุปจากทฤษฎีร่วมกับกลุ่มมาตรฐานสถิติ)

(16) กรณีครัวเรือนประกอบหลายอาชีพ ให้บันทึกรายได้ทั้ง 2 อาชีพอย่างไร

ตอบ จากกรณีที่มีการสอบถาม สามารถสรุปได้ดังนี้

กรณีประกอบหลายอาชีพ	ตอนที่ 1 ทำงานได้รับค่าจ้าง	ตอนที่ 2 ประกอบธุรกิจ	ตอนที่ 3 ประกอบการเกษตร
<ul style="list-style-type: none"> รับจ้างขนดินในเวลาปกติ รับจ้างขนข้าวช่วงเก็บเกี่ยว 		รายได้จากการขับรถ สิบล้อรับจ้างขนดิน	รายได้จากการขับรถ สิบล้อรับจ้างขนข้าว (ข้อ 6)
<ul style="list-style-type: none"> เป็นลูกจ้างออกเรือประมง (เรือเป็นของเก่าแก่) ตกหมึกขายในเวลาว่างจากการออกเรือ 	รายได้จากการเป็นลูกจ้างเรือประมง	รายได้จากการตกหมึกขาย	
<ul style="list-style-type: none"> เป็นผู้ช่วยพ่อครัว หลังเลิกงานเก็บขวดที่ร้านใส่กระสอบและใส่รถสามล้อเครื่องเพื่อขับกลับบ้านและไปขาย 	รายได้จากการเป็นผู้ช่วยพ่อครัว	รายได้จากการขายขวด (หากไม่มีการลงทุนให้บันทึกในตอนที่ 4 ข้อ 12)	

(17) จำนวนลูกจ้างในแต่ละคาบ กรณีทำมาแล้วมีการจ้างรถเกี่ยวข้าว แล้วผู้รับจ้างเกี่ยวข้าวนำคนงานมาพร้อมกัน 3 คน ให้บันทึกว่า ลูกจ้าง 1 คน หรือ 3 คน

ตอบ 3 คน

(18) กรณีทำการเกษตร (นาข้าว) และมีรายได้จากการขายข้าวและฟางข้าว ให้บันทึกอย่างไร

ตอบ ข้าวและฟางข้าวเป็นผลผลิตจากการปลูกพืช ให้บันทึกในข้อ 7 ดังตัวอย่างนี้

ประเภทผลผลิต	ผลผลิตที่ได้ทั้งหมด (IA11)	ขาย (IA12)
ข้าว	บันทึกข้าวทั้งหมด	บันทึกข้าวที่ขายไป
ฟางข้าว	บันทึกฟางทั้งหมด	บันทึกฟางที่ขายไป

(19) กรณีปลูกพืชหลายสายพันธุ์ ที่มีมูลค่าไม่เท่ากัน ให้บันทึกอย่างไร

ตอบ กรณีที่ 1 หากขายรวมกันทุกสายพันธุ์ ให้บันทึกยอดรวมทั้งหมด

ประเภทผลผลิต	ผลผลิตที่ได้ทั้งหมด (IA11)
มะม่วงทุกสายพันธุ์	1,000 กก. (ราคา 96,000 บ.)
	รวม IA11 = 96,000

กรณีที่ 2 หากสามารถขายแยกสายพันธุ์ ให้บันทึกในข้อ 7 โดยแยกตามสายพันธุ์ เช่น

ประเภทผลผลิต	ผลผลิตที่ได้ทั้งหมด (IA11)
มะม่วงน้ำดอกไม้	700 กก. (ราคา 90 บ./กก.)
มะม่วงอกร่อง	300 กก. (ราคา 110 บ./กก.)
	รวม IA11 = 96,000

(20) กรณีซื้อสัตว์มาและขายไปภายในไม่กี่สัปดาห์ ถือเป็นการประกอบการเกษตร หรือประกอบธุรกิจซื้อมาขายไป
ตอบ เป็นการประกอบธุรกิจ (แม้จะมีค่าอาหารเพียงเล็กน้อย) ให้บันทึกในตอนี่ 2

(21) กรณีกรมปศุสัตว์ให้ยืมวัว (พ่อพันธุ์แม่พันธุ์) มาเลี้ยง ถ้าวัวออกลูกในรอบ 12 เดือนที่แล้ว (ลูกวัวจะเป็นของครัวเรือน) และเมื่อถึงสิ้นคาบเวลาอ้างอิง ยังไม่ได้้นำลูกวัวไปขาย ให้บันทึกอย่างไร

ตอบ ให้บันทึกเฉพาะลูกวัวที่เป็นของครัวเรือนในข้อ 8 (IA15) ดังตัวอย่างนี้

สัตว์และผลผลิต	ผลผลิตที่ได้ทั้งหมด (IA15)
วัว	ประเมินมูลค่าลูกวัวทั้งหมด
	<u>ไม่รวม</u> พ่อพันธุ์แม่พันธุ์ เพราะเป็นของกรมปศุสัตว์

หมายเหตุ 1. วัวที่ให้ยืมมาเลี้ยง ต้องคืนกรมปศุสัตว์ตามกำหนด ส่วนลูกที่เกิดมาจากพ่อพันธุ์แม่พันธุ์จะตกเป็นกรรมสิทธิ์ของครัวเรือน (สามารถขายได้)

2. หากวัวพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ของกรมปศุสัตว์มีอยู่ ณ วันแรกในรอบ 12 เดือนที่แล้ว **ไม่ต้องบันทึก** ข้อมูลของวัวพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ในข้อ 9

(22) กรณีเลี้ยงไก่ไว้เพื่อบริโภคอย่างเดียว ต้องมีจำนวนเท่าไร จึงจะนำมาบันทึก

ตอบ ไม่สามารถระบุจำนวนไก่ที่แน่ชัดได้ ทั้งนี้ให้พิจารณาจากวัตถุประสงค์ในการเลี้ยงไก่

สัตว์และผลผลิต	รหัส
กรณี เลี้ยงไว้เพื่อบริโภคอย่างเดียว	ไม่ต้องบันทึก
กรณี ขายอย่างเดียว	บันทึกใน IA15
กรณี เลี้ยงไว้เพื่อบริโภคและมีจำนวนมาก จึงนำไปขาย	บันทึกรายได้จากการขายใน IO14 (ตอนที่ 4)

(23) หากมีการเลี้ยงไก่เพื่อบริโภค แต่มีการนำมูลไก่ไปใช้ในการทำการเกษตร ให้บันทึกมูลไก่ ในรหัสรายการ IA15 อย่างไร

ตอบ จากข้อ (22) หากครัวเรือนเลี้ยงไว้เพื่อการบริโภคอย่างเดียว **ไม่ต้องบันทึกมูลไก่**

(24) การเลี้ยงสัตว์ กรณีมีสัตว์ตาย ให้บันทึกอย่างไร

ตอบ ให้บันทึกในข้อ 8 และข้อ 11 ดังตัวอย่างนี้

สัตว์และผลผลิต	ผลผลิตที่ได้ทั้งหมด (IA15)	ขาย (IA16)	บริโภคในครัวเรือน (IA17)	อื่น ๆ (IA18)
ข้อ 8 กรณี เลี้ยงแล้วมีสัตว์ตาย	บันทึกสัตว์ทั้งหมด ไม่รวม สัตว์ที่ตาย โดยทำลายซากทิ้ง	บันทึกสัตว์ปกติที่ ขายได้และสัตว์ตาย ที่ขายเป็นซากได้	บันทึกสัตว์ตาย ที่ครัวเรือน นำไปบริโภค	บันทึกสัตว์ตาย นำไปใช้อย่างอื่น (หากมี)

(25) ครัวเรือนมีการซื้อวัวเพื่อทำพันธุ์ (มีอยู่ ณ วันแรกในรอบ 12 เดือนที่แล้ว) ซึ่งหากบันทึกในข้อ 9 แต่ไม่ได้บันทึกในข้อ 11 ข้อมูลจะขาดความครบถ้วนหรือไม่

ตอบ ข้อมูลจะไม่ขาดความครบถ้วน เนื่องจากการซื้อมาเพื่อทำพันธุ์ ซึ่งหมายถึงการซื้อมาใช้ผลิตน้ำเชื้อเพื่อจำหน่าย (**ไม่รวม** การซื้อพ่อพันธุ์แม่พันธุ์มาเพื่อใช้ขยายพันธุ์สัตว์ภายในฟาร์ม) โดยให้บันทึกดังตัวอย่างนี้

สัตว์และผลผลิต	ผลผลิตที่ได้ทั้งหมด (IA15)
ข้อ 8 วัว	บันทึกวัวทั้งหมด รวมวัวเพื่อทำพันธุ์

สัตว์	จำนวนและมูลค่า
ข้อ 9 วัว	บันทึกวัวทั้งหมด (ที่มีอยู่ ณ วันแรกในรอบ 12 เดือนที่แล้ว) รวมวัวเพื่อทำพันธุ์

ค่าใช้จ่ายในการ ประกอบการเกษตร	ซื้อ/จ่ายเป็นเงิน หรือไม่ได้ซื้อ/จ่ายเป็นเงิน
ข้อ 11.6 ค่าเมล็ดพันธุ์พืช/สัตว์	ไม่ต้องบันทึก ค่าใช้จ่ายในการซื้อวัวเพื่อทำพันธุ์

(26) การเลี้ยงปลา ให้นับปริมาณและบันทึกอย่างไร

ตอบ ให้บันทึกในข้อ 10 ดังตัวอย่างนี้

ประเภทผลผลิต	ผลผลิตที่ได้ทั้งหมด (IA20)
ปลา <i>กรณี</i> เลี้ยงในปริมาณมากที่ ไม่สามารถนับเป็นตัวได้	บันทึกตามลักษณะของการเลี้ยง (เช่น จำนวนบ่อ, กก., ตัน)

หมายเหตุ หากมีพื้นที่จำกัด 1 บ่ออาจเลี้ยงได้หลายครั้งในรอบ 12 เดือน ดังนั้นการเลี้ยงหลายรอบก็ทำให้มูลค่าทางเศรษฐกิจสูงทำให้มูลค่ามาก เกินกว่าจำนวนบ่อที่มีได้

(27) กรณีหาของป่ามาเพียงเล็กน้อย ให้บันทึกอย่างไร

ตอบ **กรณีที่ 1** ถ้าหากมีอาชีพหลักเพื่อหาของป่า ให้บันทึกในตอนที่ 3 ข้อ 10

กรณีที่ 2 ถ้าหากไม่มีอาชีพหลักเพื่อหาของป่าหรือหาของป่าได้เพียงเล็กน้อย แล้วนำไปขาย ให้บันทึกในตอนที่ 4 ข้อ 12 รายได้อื่น ๆ

(28) การเช่าเครื่องมือเครื่องใช้ (โดยไม่มีคนงาน) และการจ้างคนงาน/คนบังคับพร้อมเครื่องมือเครื่องใช้ ให้บันทึกอย่างไร

ตอบ ให้บันทึกในข้อ 11 ดังตัวอย่างนี้

ค่าใช้จ่าย ในการประกอบการเกษตร	ซื้อ/จ่ายเป็นเงิน หรือไม่ได้ซื้อ/จ่ายเป็นเงิน
ข้อ 11.3 ค่าซื้อ/ซ่อมแซม/เช่าเครื่องมือเครื่องใช้ ค่าเช่าสัตว์ใช้งาน	บันทึกค่าใช้จ่าย <i>กรณีเช่าเฉพาะเครื่องมือ เครื่องใช้</i>
ข้อ 11.9 ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น ค่าภาษีที่ดิน ดอกเบี้ย เงินกู้ ค่าขนส่งผลผลิต และอื่น ๆ	บันทึกค่าใช้จ่าย <i>กรณีเช่าเครื่องมือเครื่องใช้ พร้อมคนบังคับหรือจ้างสัตว์ ใช้งานพร้อมคนควบคุม</i>

(29) หากจ้างคนมาเกี่ยวข้าวแล้วเลี้ยงอาหาร ต้องลงค่าใช้จ่ายด้วยหรือไม่

ตอบ ให้บันทึกค่าอาหารด้วย โดยบันทึกข้อ 11.8 ค่าจ้างคนงาน สดมภ์ซื้อ/จ่ายเป็นเงิน

(30) เงินต้นและดอกเบี้ยเงินผ่อนรถไถที่ใช้ในการเกษตร ต้องบันทึกหรือไม่

ตอบ ไม่ต้องบันทึกใน ข้อ 11.9 เพราะเป็นค่าใช้จ่ายสินทรัพย์ถาวร แต่รถที่เป็นสินทรัพย์ ให้บันทึกในตอนที 5 สินทรัพย์ของครัวเรือน

(31) ครัวเรือนมีรถไถเป็นของตนเอง โดยมีรายได้จากการนำรถไถไปรับจ้างไถสวนผู้อื่น และมีการจ้างผู้อื่นมาไถสวนด้วยรถไถตนเอง ให้บันทึกอย่างไร

ตอบ กรณีนำรถไถไปรับจ้างไถสวนให้บันทึกในข้อ 6 และกรณีที่จ้างคนงานมาไถสวนด้วยรถไถตนเอง ให้บันทึกในข้อ 11 ดังตัวอย่างนี้

การบริการทางด้านการเกษตร	ได้รับเป็นเงิน/สิ่งของหรือผลผลิต
ข้อ 6.2 ให้บริการทางการเกษตรฯ เช่น นำรถไถไปรับจ้างไถสวนผู้อื่น	รายได้จากการให้บริการ (ตามประเภทที่ได้รับ)

ค่าใช้จ่ายในการประกอบการเกษตร	ซื้อ/จ่ายเป็นเงิน หรือไม่ได้ซื้อ/จ่ายเป็นเงิน
ข้อ 11.4 ค่าเชื้อเพลิง ไฟฟ้า น้ำชลประทาน น้ำมัน ฯลฯ	บันทึกค่าน้ำมัน
ข้อ 11.8 ค่าจ้างคนงาน	บันทึกค่าจ้างคนงานขับรถไถ

(32) น้องชายทำสวนลำไย โดยสวนเป็นของพี่สาว และน้องชายเป็นผู้จ่ายค่าใช้จ่ายในการดำเนินการทั้งหมด ขายผลผลิตแล้วจึงแบ่งกันคนละครึ่ง หากไปสัมภาษณ์ทั้ง 2 ครัวเรือน ให้บันทึกแต่ละครัวเรือนอย่างไร

ตอบ ให้บันทึกดังต่อไปนี้

(สมมติให้มีที่ดินทั้งหมด 10 ไร่ ขายได้ผลผลิต 100,000 บาท)

• กรณีสัมภาษณ์ครัวเรือนของน้องชาย

รหัสรายการ (ตอนที่ 3)	รายการ	การบันทึก
IA05	พื้นที่ทำการเกษตร (เป็นที่ดินเช่าจากผู้อื่น)	10 ไร่
IA11	ผลผลิตที่ขายได้	100,000 บาท
IA2602	ค่าเช่าที่ดินที่ใช้ในการเกษตร	ค่าเช่าสวนที่จ่ายให้พี่สาว

• กรณีสัมภาษณ์ครัวเรือนของพี่สาว

รหัสรายการ (ตอนที่ 4)	รายการ	การบันทึก
IO08	รายรับจากการให้เช่าที่ดิน (ในกรณีที่ไม่ได้ประกอบธุรกิจ)	ค่าเช่าสวนที่ได้รับจากน้องชาย

- (33) ครัวเรือนตัวอย่างเป็นเจ้าของสวนยางแต่ไม่ได้กรีดยางเอง (เพราะทำอาชีพรับราชการ) และจ้างคนงานมากรีดยาง แล้วแบ่งยางกันคนละครึ่ง (โดยไม่มีการจ่ายค่าจ้างเป็นตัวเงิน) ต้องบันทึกค่าจ้างอย่างไร

ตอบ ให้บันทึก ดังตัวอย่างนี้

(สมมติให้ที่ดินทั้งหมด 10 ไร่ ได้ผลผลิต 2,000 กิโลกรัม)

รหัสรายการ	รายการ	การบันทึก
IA04	พื้นที่ทำการเกษตร (เป็นเจ้าของที่ดิน)	10 ไร่
IA11	ผลผลิตที่ได้ทั้งหมด	2,000 กิโลกรัม
IA12	ขาย	1,000 กิโลกรัม
IA14	อื่น ๆ	ยางที่จ่ายเป็นค่าจ้าง 1,000 กิโลกรัม
IA24-IA27	ค่าใช้จ่ายในการประกอบการเกษตร	ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการปลูกยาง 10 ไร่
IA2608	ค่าจ้างคนงาน (จ่ายด้วยผลผลิตตนเอง)	จ่ายค่าจ้างเป็นแผ่นยาง

- (34) กรณีครัวเรือนที่อาศัยอยู่ 2-3 คน และไม่ใช่ผู้สูงอายุ โดยรายได้ส่วนใหญ่มาจากการเกษตร ซึ่งในเดือนที่แล้วไม่มีรายรับ แต่มีค่าใช้จ่ายสูง จะทำให้ข้อมูลไม่สอดคล้องกันหรือไม่

ตอบ มีโอกาสเกิดขึ้นได้และสามารถยอมรับได้ ถ้าไม่มีทั้งรายรับหรือค่าใช้จ่ายทางการเกษตรในเดือนที่แล้ว เพราะการประกอบการเกษตรบางครั้งทำเป็นฤดูกาล ทั้งนี้จะไม่กระทบต่อภาพรวมทั้งปีเพื่อนำมาใช้คำนวณ GDP รายไตรมาส

ตอนที่ 4 รายได้จากแหล่งอื่น ๆ ที่ไม่ใช่จากการทำงาน

- (35) เงินที่รัฐบาลช่วยเหลือค่าเกี่ยวข้าวไร่ละ 500 บาท ให้บันทึกในข้อใด

ตอบ ให้บันทึกใน IO05_6

- (36) กรณีได้รับสิทธิคนละครึ่ง ให้บันทึกอย่างไร

ตอบ ให้บันทึกใน IO05_5 ดังตัวอย่างนี้

รหัสรายการ	รายการ	12 เดือนที่แล้ว		เดือนที่แล้ว
		เป็นตัวเงิน	เป็นสิ่งของ	เป็นตัวเงิน
IO05_5	เงินโครงการของรัฐผ่านแอปพลิเคชันเป่าตัง	-	บันทึกจำนวนเงินตามที่ใช้จริง	-

- (37) เงินที่รัฐจ่ายให้เพื่อช่วยเหลือเด็กแรกเกิดจนถึงอายุ 6 ปี ให้บันทึกในข้อใด

ตอบ ให้บันทึก ดังตัวอย่างนี้

รหัสรายการ	รายการ	12 เดือนที่แล้ว		เดือนที่แล้ว
		เป็นตัวเงิน	เป็นสิ่งของ	เป็นตัวเงิน
IO05_4	เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดจนถึงอายุ 6 ปี (พม.)	บันทึกเงินอุดหนุนที่ได้รับจาก พม.	-	-
IO13	เงินได้จากประกันสังคม	บันทึกเงินสงเคราะห์บุตรที่ได้รับจากประกันสังคม	-	-

(38) รายได้จากการขายหอย ให้บันทึกในข้อใด

ตอบ บันทึกในตอนที 2 การประกอบธุรกิจฯ

หมายเหตุ หากเป็นรายได้จากการถูกสลากกินแบ่งของรัฐ ให้บันทึกใน IO14

(39) กรณีครัวเรือนมีตู้น้ำหยอดเหรียญกับเครื่องซักผ้าหยอดเหรียญ ให้บันทึกรายได้อย่างไร

ตอบ ให้พิจารณาตามวัตถุประสงค์ที่ครัวเรือนซื้อมา แล้วบันทึกรายได้ตามวัตถุประสงค์นั้น อาทิ ซื้อมาเพื่อทำธุรกิจ (ไม่ว่าจะมีจำนวนกี่เครื่องก็ตาม)

(40) เงินประกันชีวิตที่ได้รับคืนทุกปี ให้บันทึกในข้อใด

ตอบ บันทึกใน IO13

ตอนที่ 5 สินทรัพย์และหนี้สินของครัวเรือน

(41) รหัสรายการ AD03 มูลค่ายานพาหนะ (ไม่รวมค่าเช่าสิ่งของ) หากเป็นค่าเช่าที่พ่วงรถจักรยานยนต์ หรือ จักรยานที่มีมูลค่าสูง ต้องบันทึกด้วยหรือไม่

ตอบ

รหัสรายการ	รายการ	การบันทึก
AD03	มูลค่ายานพาหนะ <i>กรณี</i> ค่าเช่าที่พ่วงรถจักรยานยนต์ - ใช้บรรทุกของหรือรับจ้าง - มีและไม่มีหลังคา - มูลค่าในการต่อเติมเช่าเช่า ประมาณ 15,000-20,000 บาท	ให้บันทึกมูลค่าเช่าที่พ่วงรถจักรยานยนต์ใน AD03
	มูลค่ายานพาหนะ <i>กรณี</i> จักรยานมูลค่าสูง - ประมาณ 40,000-100,000 บาท	ไม่ต้องบันทึก เพราะจักรยานเป็นรถที่ไม่มีมอเตอร์ (ข้อสรุปจากการหารือร่วมกับธปท. ที่เป็นผู้ใช้ข้อมูล)

(42) แשרเป็นและשרตาย ให้บันทึกหนี้สินในข้อใด

ตอบ ให้บันทึกשרเป็น (เงินที่ยังส่งשר) ใน AD04_1 และบันทึกשרตาย (เสียแล้ว) ใน AD18-AD23 ตามวัตถุประสงค์ของการนำเงินที่เสียได้ไปใช้

(43) รหัสรายการ AD04_1 ประกันชีวิตที่ส่งครบแล้ว (10 ปี 100,000 บาท) แต่ยังไม่ได้รับเงินคืน (สัญญา 20 ปี) ให้บันทึกอย่างไร

ตอบ ให้บันทึก ดังตัวอย่างนี้

รหัสรายการ	รายการ	มูลค่าสินทรัพย์
AD04_1	สินทรัพย์ทางการเงิน	จำนวนเงินทั้งหมด ที่ครัวเรือนได้จ่ายไป

(44) หนี้ที่พ่อแม่กู้ให้ลูกนอกครัวเรือนเพื่อไปเรียน ให้บันทึกในข้อใด

ตอบ ให้บันทึกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม โดยบันทึกเป็นหนี้ที่กู้ยืมเพื่อใช้ในการศึกษา (AD13 หรือ AD19 ขึ้นอยู่กับแหล่งที่กู้ยืม)

(45) ครั้วเรือนที่เคยประกอบการเกษตร แต่ปัจจุบันไม่ได้ทำและยังมีหนี้ค้างอยู่ ให้บันทึกอย่างไร

ตอบ ให้บันทึกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม โดยบันทึกเป็นหนี้ที่กู้ยืมมาเพื่อใช้ทำการเกษตร (AD16 หรือ AD22 ขึ้นอยู่กับแหล่งที่กู้ยืม)

(46) ครั้วเรือนตัวอย่างถูกนำชื่อไปใช้ในการกู้ยืมเงินนอกครั้วเรือน และบุคคลนอกครั้วเรือนเป็นผู้ชำระหนี้ (ลูกที่อาศัยอยู่นอกครั้วเรือน กู้เงินโดยใช้ชื่อแม่ โดยลูกเป็นผู้ชำระหนี้) ให้บันทึกอย่างไร

ตอบ **ไม่ต้องบันทึก** เพราะถือว่าภาระการชำระหนี้เป็นของบุคคลนอกครั้วเรือน เช่นเดียวกันกับกรณีรถยนต์ที่ใช้ชื่อบุคคลอื่นนอกครั้วเรือน แต่ครั้วเรือนเป็นผู้ถือครองและชำระหนี้ ให้ถือว่ารถยนต์เป็นสินทรัพย์และหนี้สินของครั้วเรือน

หมายเหตุ หากบุคคลนอกครั้วเรือนนำชื่อบุคคลในครั้วเรือนตัวอย่างไปใช้ในการกู้ยืม แล้วไม่ชำระหนี้ ทำให้เจ้าหนี้มาเรียกเก็บที่ครั้วเรือนตัวอย่างนั้น (ผู้ที่ให้ชื่อในการกู้ยืม) ให้ถือว่าครั้วเรือนนั้นเป็นหนี้